

**«Αιέν αριστεύειν και υπείροχον έμμεναι άλλων μηδέ γένος πατέρων
αισχυνέμεν»¹
(Ομήρου Ιλιάδα, Ζ' 208)**

Επιθυμώ να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου στον αξιότιμο Πρόεδρο και στις ελλογιμώτατες κυρίες καθηγήτριες και κυρίους καθηγητές του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για την αναγόρευσή μου σε Επίτιμο Διδάκτορα της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών.

Επίσης, ευχαριστώ τον ελλογιμώτατο Πρύτανη και τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου που ενέκριναν ομόφωνα την πρόταση Αναγόρευσης. Τον Κοσμήτορα της Σχολής κ. Νικόλαο Ηρειώτη, τους ομιλήσαντες στη σημερινή τελετή, ήτοι τον Πρύτανη, κ. Γεράσιμο Σιάσο, για την προσφώνησή του και τον Καθηγητή κ. Δημήτριο Θωμάκο για την ανάγνωση του ψηφίσματος της Αναγόρευσης και του Διδακτορικού Διπλώματος, καθώς και όλους τους παρόντες στην αποψινή εξόχως τιμητική στο πρόσωπό μου τελετή.

Κυρίες και κύριοι,

Έμπλεος συναισθημάτων χαράς, συγκίνησης και βαθιάς ευγνωμοσύνης, ίσταμαι σήμερα με δέος ενώπιόν σας εντός της Μεγάλης Αιθούσης Τελετών επί τη υψίστη τιμή της αναγόρευσής μου σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η εξόχως τιμητική αυτή διάκριση, αποτελεί το επιστέγασμα της αναγνώρισης στο στρατιωτικό

¹ Αρίστευσε υπεράνω όλων και ποτέ μην ντροπιάζεις τούς προγόνους σου

λειτούργημα, το οποίο εμπεριέχει την άοκνη αναζήτηση και τον συγκερασμό της Γνώσης και της Αρετής.

Ως προοίμιο της ομιλίας μου, θα ήθελα να αναφερθώ εν συντομία και μετά του προσήκοντα σεβασμού στο Ακαδημαϊκό Ίδρυμα που μου αποδίδει σήμερα την εύσημο αυτή αναγνώριση.

Η ιστορία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών – ούτως ονομαζόμενου προς τιμήν του Ιωάννη Καποδίστρια, πρώτου Κυβερνήτη του Νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους, του έχοντος ως ευγενές και φιλόδοξο διακύβευμα την «*διὰ τῆς παιδείας, μόρφωσιν τῶν ἡθῶν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀναδειχθῇ εἰς τὸν λοιπὸν πεφωτισμένον κόσμον ἄξιος τῆς ἐλευθερίας*» – ως του αρχαιότερου πανεπιστημιακού ιδρύματος της Χώρας και πρώτου φάρου προβολῆς της ανώτατης παιδείας, είναι ισχυρά ταυτισμένη με την ίδια την ιστορία της διανόησης της νεότερης Ελλάδας. Η ίδρυσή του υπήρξε το σύμβολο της αναγεννηθείσας πατρίδας μετά την Επανάσταση, καθώς και το διαχρονικό μήνυμα ότι η Ελευθερία δεν δύναται να υπάρξει χωρίς την Παιδεία· ότι η Επιστήμη κι η Γνώση είναι τα αδιαμφισβήτητα θεμέλια ενός ισχυρού Έθνους.

Παράλληλα ο ίδιος μεγάλος Έλληνας ηγέτης, ο Ιωάννης Καποδίστριας, διαβλέποντας την ανάγκη διατήρησης Τακτικού Στρατιωτικού Σώματος και πλαισίωσής του με ικανά και κατηρτισμένα στελέχη βάσει ευρωπαϊκών προτύπων, προέβη την 1η Ιουλίου 1828 στη σύσταση και οργάνωση της Στρατιωτικής Σχολῆς των Ευελπίδων, προκειμένου αυτή να αποτελέσει τη «*Δεξαμενή των Ηρώων [...]* της ατομικής και της συνολικής αρετής, όπως η ευπρέπεια, η σεμνότητα, η κοινωνική αλληλεγγύη, αρχές και αξίες που συνδυάζονται με τον ανδρισμό, την ατελείωτη πειθαρχία και το αίσθημα χρέους», σύμφωνα με τα λόγια του αείμνηστου Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κωνσταντίνου Τσάτσου.

Ως εκ των ανωτέρω, η σημερινή τελετή ενέχει υψηλό συμβολισμό, αφού αποτελεί την ανώτατη αναγνώριση της προσφοράς του Έλληνα Αξιωματικού εν

γένει, από το Ακαδημαϊκό Ίδρυμα, το οποίο ιδρύθηκε και φέρει το όνομα του ιδρυτή του πρώτου Στρατιωτικού Ιδρύματος της Πατρίδος μας, αναδεικνύοντας με τον πλέον εύγλωττο τρόπο, τον αδιασάλευτο σύνδεσμο και παρακαταθήκη μεταξύ ακαδημαϊκής διανόησης και στρατιωτικού λειτουργήματος σε όλη την πορεία του νεότερου Ελληνικού Κράτους. Υπό την ευρεία σκέπη της ηρωικής ιστορικής μορφής του Ιωάννη Καποδίστρια, ανακαλούμε απόψε τη ζώσα υπόμνηση ότι η Ακαδημαϊκή Γνώση και το Πατριωτικό Καθήκον, η Επιστημονική Σοφία και το Στρατιωτικό Λειτουργήμα δεν αποτελούν διακριτά κελεύσματα και προστάγματα, αλλά αλληλένδετους πυλώνες του αυτού περικλεούς οικοδομήματος, επί του οποίου θεμελιώθηκε το ένδοξο ελληνικό Έθνος.

Η σημερινή τελετή δεν συνιστά μόνο την αναγνώριση της προσωπικής μου διοικητικής και «παιδευτικής» διαδρομής· αποτελεί γέφυρα η οποία συνδέει δύο κόσμους εις τους οποίους έχω την τιμή και το προνόμιο να ζω και να υπηρετώ: τον κόσμο της πειθαρχίας, ως άμεσα συνυφασμένου με σειρά θυσιών, όπως αυτός εκφράζεται στο στρατιωτικό λειτουργήμα και τον κόσμο της ακαδημαϊκής γνώσης κι έρευνας με το απεριόριστο και σθεναρό πνευματικό του εύρος, όπως αυτός αποτυπώνεται στο πρόσωπο εκάστου αφοσιωμένου ερευνητή και ακαδημαϊκού δασκάλου. Διατείνομαι ότι αμφότερα ταύτα τα λειτουργήματα ουδόλως αντιδιαστέλλονται, αλλά αρμονικώς συγκεράζονται κι ομοτρόπως προάγονται, σε κάθε Έλληνα Αξιωματικό.

Εάν η πορεία μου επί 42 έτη στις Ένοπλες Δυνάμεις της Χώρας μας υπήρξε η οδός του διοικητή, η εξειδικευμένη πανεπιστημιακή μου ενασχόληση υπήρξε η πυξίδα η οποία καθοδήγησε, εμπλούτισε και διεύρυνε έτι περαιτέρω αυτό το ταξίδι. Σήμερα, για κάθε Αξιωματικό, τα δύο αυτά μονοπάτια συγκλίνουν κι αναπτύσσονται κατά τρόπο συμβιωτικό, προκειμένου να καταστήσουν τον Ηγέτη και Διοικητή, κοινωνό της επιστημονικής και ακαδημαϊκής κατάρτισης, αυτής της οποίας η Πολιτεία κατά την αποφοίτηση κάθε Αξιωματικού από τις Παραγωγικές Σχολές επιφυλάσσει με τη διπλή απονομή του πτυχίου της ακαδημαϊκής ολοκλήρωσης των Σπουδών και την επομένη με το ξίφος του Αξιωματικού, ήτοι με

τη συμπόρευση του στρατιωτικού λειτουργήματος κι επιστημονικής ερεύνης επ' αγαθώ της Πατρίδος, *«Εν τάξει και εν Νῶ»*.

Αποτελεί αξιωματική προϋπόθεση για κάθε ευφυή ηγέτη ότι η καλλιέργεια του ταλέντου επιτυγχάνεται με την παράλληλη επιστημονική αναζήτηση της Γνώσης η οποία είναι άρρηκτα συνυφασμένη με τη συνειδητή αναζήτηση ενός δεύτερου *«πεδίου μάχης»*. Ενός πεδίου όπου ο αγώνας δεν μαίνεται εναντίον φυσικού αντιπάλου, αλλά ενάντια στη γνωστική άγνοια, τον διανοητικό εφησυχασμό και τη μετατροπή της επαγγελματικής συνήθειας σε ρουτίνα. Η φράση, *«η μεγαλύτερη ανηθικότητα είναι να ασκεί κάποιος ένα επάγγελμα που δεν γνωρίζει»* αντηχεί σήμερα περισσότερο από ποτέ ως ακατάλυτο ηθικό πρόσταγμα προόδου, εξέλιξης κι αδιάκοπης κτήσης Παιδείας και διηνεκούς καλλιέργειας της Γνώσης και της Αυτογνωσίας, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα, που λόγω αποστολής να επιτάσσει εν πολλοίς στη δύσκολη συγκυρία της μάχης, το σώμα να ακολουθεί την ψυχή.

Η επιστημονική γνώση του Διοικητή αποτελεί τη διαχρονική δύναμη, που ως πανανθρώπινο νόμισμα, δεν καθυποτάσσει τους υφισταμένους, αλλά τουναντίον ελευθερώνει· ενσαρκώνει, δε, την άποψη ότι δικαίωμα στη γνώμη, η οποία αλλάζει από καιρού εις καιρόν, έχουν άπαντες, αλλά στην Επιστημονική Γνώση αυτοί που την κατέστησαν κτήμα τους εσαεί και την εμπλουτίζουν με σύνεση και στωικότητα, προς όφελος της Πατρίδος διά του λειτουργήματος.

Αναντίρρητα, η άσκηση της Διοικήσεως δεν μπορεί παρά να είναι ένα ισομερές κράμα Τέχνης κι Επιστήμης: Επιστήμης, για την εκπλήρωση της στρατιωτικής αποστολής και Τέχνης, για τη χρηστή κι αποτελεσματική διαμόρφωση και διαχείριση του Προσωπικού το οποίο η Πολιτεία και η οικογένεια εμπιστεύεται εις την εκάστοτε στρατιωτική ηγεσία. Την Ηγεσία η οποία μεριμνά κι εμφορείται υπό του πνεύματος της ρήσης του Αγάθωνος περί Ηγεσίας: *«Τον άρχοντα τριών δει μέμνησθαι: πρώτον μεν, ότι ανθρώπων άρχει, δεύτερον, ότι κατά νόμους άρχει, τρίτον δε, ότι ουκ αεί άρχει»*. Της Ηγεσίας που αταλάντευτα πιστεύει,

ότι οι νεότεροι είναι και γίνονται καλύτεροι όταν σε κάθε περίοδο της ζωής τους, συμπεριλαμβανομένης της στρατιωτικής τους ζωής, θα πρέπει να έχουν πάντοτε πρότυπα. Της Ηγεσίας που γαλουχεί με αρχές, αξίες και ηθικούς κανόνες τους νεότερους, ώστε αυτοί να αντιληφθούν ότι μπορεί οι μεγαλύτεροι την τρέχουσα περίοδο να γνωρίζουν περισσότερα, αλλά όταν αυτοί ηλικιακά κι επαγγελματικά θα φτάσουν τα χρόνια τους θα γνωρίζουν πολύ περισσότερα από αυτούς.

Η Ηγεσία στην ουσία της δεν συνιστά θέση ή αξίωμα, αλλά καθήκον βαρύ, δέσμευση ακλόνητη κι αδιάλειπτη σφυρηλάτηση της κατ' Αριστοτέλους προαιρέσεως². Στη διάρκεια της προσωπικής στρατιωτικής διαδρομής εκάστου Αξιωματικού διαπιστώνεται εν τοις πράγμασι ότι οι μείζονες αρχές της Ηγεσίας θεμελιώνονται σε πέντε σπουδαίες αρετές: την **Ανδρεία**, την **Ταπεινότητα**, την **Ακεραιότητα**, την **Ορθοκρισία** και τη **Μεγαλοθυμία**.

Η Ηγεσία ερείδεται στην ολιστική νοημοσύνη και στην κατανόηση της ανθρώπινης φύσης η οποία ενισχύεται από την εμπειρία της μαθητείας και της ενσυνείδητης πειθαρχίας. Η ρήση του νομοθέτη Σόλωνα, «*Ἀρχεσθαι μαθών, ἀρχεῖν ἐπιστήσει*» που αποτελεί το επίγραμμα του εμβλήματος της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων – του φυτωρίου των μελλοντικών στρατιωτικών ηγητόρων – συμπυκνώνει μία διαχρονική αλήθεια περί Ηγεσίας: ότι αυτός που κατανοεί την αξία της υπακοής, κατέχει ταυτόχρονα εν πολλοίς και την τέχνη της Ηγεσίας. Είναι ο ηγέτης χαρακτήρας ο οποίος έχει κάνει κτήμα του και λειτουργεί με τρεις καθαρά Ελληνικές λέξεις: *λεβεντιά, αρχοντιά και φιλότιμο*.

Είναι αυτός ο ηγέτης ο οποίος σε στιγμές αποφασιστικής κρισιμότητας αποδεικνύει ότι η ικανότητα λήψης ορθών στρατηγικών αποφάσεων δεν πηγάζει μόνο εκ της στρατιωτικής εμπειρίας εν συνόλω, αλλά και εκ των αρετών της πνευματικής πειθαρχίας κι ορθοφροσύνης ως απότοκων της ακαδημαϊκής μελέτης

² «...η προαίρεση, γιατί θεωρείται ότι βρίσκεται σε πολύ στενή σχέση με την αρετή και βοηθάει στο να διακρίνεται ο χαρακτήρας των ανθρώπων περισσότερο απ' ό,τι το κάνουν οι πράξεις τους.», Αριστοτέλη, Ηθικά Νικομάχεια, 1111b-1112a

κι εμβαθύνσεως, ώστε να καλλιεργεί την υπομονή για συλλογή κι επεξεργασία δεδομένων, να αξιολογεί πιθανά αντικρουόμενα στοιχεία κι ενέργειες, να αντιλαμβάνεται την ικανότητα για αναγνώριση της αξίας του χρόνου, να διαγιγνώσκει τα όρια της πληροφορίας, της υπερπληροφόρησης και της παραπληροφόρησης και, κυρίως, να ενστερνίζεται την αυτογνωσία για διατύπωση ορθών ερωτημάτων προ της ανάληψης δράσης και λήψης αποφάσεων, τις οποίες επαναξιολογεί εν τόπω και χρόνω, χωρίς εμμονές, οι οποίες μοιραία θα τον οδηγούσαν σε απώλεια της ικανότητας λήψης απόφασης με γνώμονα τόσο τη λογική όσο και το συναίσθημα. Τοιουτοτρόπως οι ανωτέρω αρετές αδιαλείπτως ενεργούν ως σηματοροί και οδοδείκτες στη διαδρομή εκάστου Αξιωματικού προς την Αριστεία.

Αν κι οι αίθουσες ενός Κέντρου Επιχειρήσεων κι ενός Ερευνητικού Εργαστηρίου Καινοτομίας ενδεχομένως να φαντάζουν, εκ πρώτης όψεως, ως δύο εκ διαμέτρου αντίθετα και ξεχωριστά οικοσυστήματα, αμφότερα συνιστούν χώρους εντός των οποίων οι ληφθείσες αποφάσεις δύνανται να διαμορφώσουν το μέλλον και την πορεία τόσο της Κοινωνίας όσο και της Ιστορίας. Εκεί όπου έκαστος εξ ημών ως Αξιωματικός και Ηγέτης αντικρύζει επ' έργω και λόγω το επίγραμμα της Silicon Valley: *«αν θέλεις να γίνεις κύριος του μέλλοντός σου, φτιάξε το εσύ»*.

Η «μύηση» κι η πορεία στην επιστημονική κατάρτιση του Ηγέτη μέσα από τη σύγχρονη ψηφιακή επιστημονική γνώση όπου κανείς από εμάς δεν είναι νησίδα, αποτελεί θεμελιώδες κριτήριο και πολλαπλασιαστή της ήδη σωρευθείσας εμπειρίας, ώστε οι μελλοντικοί Ηγέτες να μην καταστούν ψηφιακά αναλφάβητοι χωρίς να μπορούν να αντιληφθούν την ψηφιακή πραγματικότητα, η οποία επιτάσσει παράλληλα σύνεση, ορθοφροσύνη, αξιοπρέπεια, πάθος προκειμένου ο Αξιωματικός να μην απωλέσει τη σύγχρονη και μελλοντική κοινωνική πραγματικότητα και επέλθει το πάθημα κι η αδιαφορία. Στο χώρο των στρατιωτικών επιχειρήσεων, όπως ακριβώς και στην επιστημονική έρευνα, η επιτυχία συχνά εξαρτάται από την ικανότητα του Ηγέτη να διακρίνει με σύνεση και χωρίς παρορμητισμό πέρα από πρόδηλο και το προφανές, ήτοι το αθέατο. Το

κτηθέν θεωρητικό επιστημονικό υπόβαθρο ωθεί πάντοτε να διερωτώμεθα: «*Τι είναι αυτό το οποίο δεν δύναμαι να δω;*», το οποίο αποτελεί το κρίσιμο ερώτημα διαμόρφωσης της στοχαστικής ασφαλιστικής δικλείδας έναντι της πρόκλησης σφάλματος, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να καταστεί επαναλαμβανόμενο μοιραίο λάθος, τόσο στο Στρατηγείο όσο και στο Εργαστήριο. Διότι μόνο όταν η Εξουσία συνοδοιπορεί με τη Σοφία, η Ηγεσία καθίσταται αληθινή δύναμη προόδου κι εξελίξεως, τότε και μόνο τότε είμαστε το μέλλον του παρελθόντος μας.

Η Ιστορία μαρτυρεί με τον πιο εύγλωττο τρόπο ότι οι πλέον επιδραστικοί ηγέτες δεν αναδείχθηκαν λόγω συγκυριακής ισχύος, αλλά λόγω του συνδυασμού στρατηγικής διορατικότητας, Παιδείας κι ηθικής δέσμευσης. Η Ηγεσία των Αρίστων προϋποθέτει την ύπαρξη μακρόπνοων στόχων, χωρίς «αν» και «αλλά», εμφορούμενη από την ισχυρή προσωπικότητα του Ηγέτη ο οποίος διοικεί δια του παραδείγματος προκειμένου να εμπνέει και να καθοδηγεί με ενσυνείδητη πειθαρχία, σωφροσύνη, ικανότητα, ευαισθησία, ενσυναίσθηση και μεγαλοθυμία και να αποδεικνύει με την ηθική του ανδρεία και την πνευματική του ακεραιότητα ότι υφίσταται ηγέτης και όχι άρχων.

Προσβλέπουμε στους ηγέτες που σχεδιάζουν το αύριο με τα μάτια στον ουρανό και τα πόδια στη γη, με ελληνικές διόπτρες και ατενίζοντας το μέλλον ως γνήσιοι Έλληνες και πορευόμενοι ΟΡΘΩΣ και ΟΡΘΙΟΙ· άπαντες πορευόμενοι και μη λησμονούντες τα λόγια του Θουκυδίδη: «*Και παρά δύναμιν τολμηταί και παρά γνώμην κινδυνευταί και εν τοις δεινοίς Ευέλπιδες*».

Διατείνομαι ότι η παρούσα ύψιστη τιμή συνιστά όχι επιβράβευση και τρόπαιο για τον εαυτό μου, αλλά επαξίως προσφερόμενο δώρημα προς άπαντα τα Στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Αποτελεί γενναιόδωρη, έργω και λόγω, αναγνώριση του θεμελιώδους και θεσμικού ρόλου των Ενόπλων Δυνάμεων, ως πυλώνα προστασίας της εθνικής ασφάλειας και σταθερότητας. Θα ήθελα, ως εκ της θεσμικής μου ιδιότητας, να υπερθεματίσω ότι στον χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων, συγκεράζεται η Στρατιωτική Επιστήμη και η Ακαδημαϊκή Εκπαίδευση

των Στελεχών και υλοποιείται εν συνόλω η σχετική ρήση Κωνσταντίνου Τσάτσου ότι *«Σήμερα ο καλός Αξιωματικός πρέπει να είναι ένας δόκιμος επιστήμων, επιστήμων υψηλής στάθμης, άξιος να παρακολουθήσει τις νέες εφευρέσεις που σχετίζονται με τα οιαδήποτε μέσα πολέμου»*.

Η κορυφαία αυτή παρακαταθήκη δεν αποτελεί απλώς ζητούμενο, αλλά *εκ των ων ουκ άνευ* προϋπόθεση για την επιτυχή εκπλήρωση της παρούσης και μελλοντικής αποστολής μας, και προϋποθέτει τη συνύπαρξη και την ανάπτυξη της ορθοφροσύνης του Ηγέτη, στην οποία κυριαρχεί η απλότητα, η σύνεση, ο ρεαλισμός και η ελευθερία διατύπωσης άποψης, με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της εν συνόλω απόδοσης και παραγωγικότητας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του Προσωπικού, πάντοτε επ' ωφελεία της Πατρίδος, πάντοτε επ' ωφελεία του εμείς. Ως εκ τούτου, η δια βίου μάθηση κι εκπαίδευση και η συνεχής καλλιέργεια αποτελούν βασική προτεραιότητα και κορυφαία επιλογή του ΓΕΕΘΑ σε ό,τι αφορά στη μέριμνα για την ολιστική ανάπτυξη του γνωστικού επιπέδου των στελεχών.

Αποδεχόμενος με υψηλό αίσθημα ευθύνης την ακαδημαϊκή διάκριση την οποία μου επιφυλάξατε, αναγνωρίζω ότι ο τίτλος του Επίτιμου Διδάκτορα δεν συνιστά την ολοκλήρωση ενός κύκλου, αλλά, αντιθέτως, τη συνέχισή του. Αποτελεί ένα *προσκλητήριο* παραμονής σε μία όδευση διανόησης – υπό την έννοια νέων γνωστικών πεδίων – καθηγεσίας κι ανάδειξης του πνευματικού έργου της Σχολής. Και τούτο διότι ο Ηγέτης συνιστά έναν πνευματικό λαμπαδηφόρο ο οποίος φέρει τη φλόγα της Γνώσης για να την παραδώσει με μεγαλοθυμία κι εμπιστοσύνη σε αυτούς που έπονται. Η Φλόγα αυτή είναι πιο παλιά και πολύ πιο σπουδαία από εμάς, αλλά για μία σύντομη στιγμή στην Ιστορία έχουμε την ευθύνη και την παρακαταθήκη να μάς την εμπιστεύονται.

Εύχομαι η δική μου πορεία να αποτελέσει μαρτυρία του γεγονότος ότι η αναζήτηση της Γνώσης δεν συνιστά πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα για όσους έχουν αναλάβει και θα αναλάβουν το υψηλό καθήκον της Ηγεσίας σε όλα τα

επίπεδα. Διότι η δύναμη ενός Ηγέτη δεν κρίνεται μόνο από τις διαταγές που εκδίδει, αλλά κι από τα ερωτήματα που τολμά περήφανα κι ελεύθερα να θέσει και την αλήθεια την οποία δεσμεύεται να υπηρετεί ως στάση ζωής.

Νιώθω την ανάγκη να εκφράσω προς τους σημερινούς, αλλά και τους μελλοντικούς ηγέτες, την προτροπή μου να επιζητούν με το ίδιο πάθος τον συγκερασμό της πειθαρχίας της δια βίου μάθησης και της – εκ του λειτουργήματος απορρέουσας – ενσυνείδητης πειθαρχίας, διότι αυτές θα οξύνουν τον τρόπο με τον οποίο ασκούν χρηστή διοίκηση και θα αποδεικνύουν στο διηνεκές ότι υπάρχει και λειτουργεί η ορθοφροσύνη του μεγαλόψυχου Ηγέτη και όχι η δημαγωγική υστεροβουλία του άρχοντος.

Κλείνοντας, παραθέτω ένα απόσπασμα από την επιστολή του ήρωα Παύλου Μελά του προς τους νέους Ευέλπιδες, προσβλέποντας με περηφάνια και πατρική στοργή σε όλους τους μελλοντικούς ηγέτες του Έθνους :

«Αυτοί είναι οι αυριανοί Ηγέτες του Έθνους! Άνδρες και Γυναίκες που περπατούν ευθυτενείς! Με γαλήνη. Μαθημένοι να πονούν, χωρίς να υποφέρουν. Να νικούν, χωρίς να θριαμβολογούν! Να νικούνται, χωρίς να μοιρολογούν! Λίγα λόγια και πολλά έργα! Όποιος σε κοιτά, τα μάτια του να γεμίζουν παλληκάρι!»

Σας ευχαριστώ εκ βάθους καρδιάς για την τιμή που μου περιποιείτε, καλωσορίζοντάς με στην εκλεκτή και παγκοσμίως διακεκριμένη ακαδημαϊκή οικογένεια του ΕΚΠΑ· μιας αλυσίδας και οικογένειας προσωπικοτήτων που αφιέρωσαν τη ζωή τους στην πρόοδο του τόπου και στη μεταλαμπάδευση της Γνώσης.

Σας διαβεβαιώ ότι θα φέρω αυτή μου την ιδιότητα έχοντας βαθιά συνείδηση κι επίγνωση του ότι η Αριστεία δεν αποτελεί βραβείο, αλλά διαρκή υποχρέωση και υψηλό καθήκον. Δεσμεύομαι να συνεχίσω να υπηρετώ με αυταπάρνηση την Πατρίδα όπως το έχω πράξει στο παρελθόν κι εξακολουθώ να το πράττω στο παρόν και υπόσχομαι να το πράττω και στο μέλλον με ευσυνειδησία, με την ύψιστη

αρετή της φιλοπατρίας, προσφέροντας αενάως τα πνευματικά μου διακονήματα υπέρ του βωμού της διαμόρφωσης των μελλοντικών ηγετών της Πατρίδος μας.

Σας ευχαριστώ θερμά!